

Magyar nyelv és irodalom

3. osztály

A tematikai egységek elosztása

3. osztály heti 6 óra (36 héttel); évi 216 óra

I. félév	olvasás 3 óra	fogalmazás 1 óra	írás 1 óra	nyelvtan 1 óra
	36	18	18+36	
II. félév	olvasás 3 óra	fogalmazás 1 óra	írás 0 óra	nyelvtan 2 óra
	36	18	54	
Összesen	72	36	18+90	216

Olvasás

Olvasás, az írott szöveg megértése	52
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése (folyamatos az olvasással)	12
A tanulási képesség fejlesztése (folyamatos az olvasással)	4
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése (foly.)	4
Összesen	72

Fogalmazás

Beszédképesség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése (folyamatos)	8
Fogalmazási alapismeretek	12
Szövegalkotási gyakorlatok (írásbeli és javítása)	16
Összesen	36

Írás

Az írástechnika fejlesztése – az eszközszintű írás előkészítése: írástechnikai és helyesírási gyakorlatok (a nyelvtan óraszámával együtt)	18
---	----

Nyelvtan

Beszédképesség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése (folyamatos)	16
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása	30
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása (gyakorlása az írásórákon)	28
A tanulási képesség fejlesztése (folyamatos a nyelvtan és a helyesírás tanulásával)	16
Összesen	108

3. évfolyam: heti 6 óra (36 hétre); évi 216 óra

Fejlesztési feladatok

Tematikai egység címe	órakeret
Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	0 (Szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése: az olvasás és a nyelvtan óraszámában.)
Olvasás, az írott szöveg megértése	52
A beszéd- és az olvasástechnika fejlesztése	12
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	0 (az olvasás óraszámában)
Szövegalkotás - Fogalmazási alapismeretek	12
Szóbeli szövegalkotás	8
Szövegalkotási gyakorlatok	16
Anyanyelvi kultúra, anyanyelvi ismeretek	0
Az íráshasználat fejlesztése, írástechnikai és helyesírási gyakorlatok	0 (a nyelvtan óraszámában)
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása	90 nyelvtan és 18 írásóra.
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	0 (a nyelvtan, az írás, a fogalmazás óraszámában)
A tanulási képesség fejlesztése	0 (az olvasás és nyelvtan óraszámában)
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése	0 (az olvasás óraszámában)
Az össz óraszám	216

A Kerettanterv Tevékenységek, ismeretek c. rovatában szereplő témák, olvasmányok, feladattípusok megtalálhatók az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet tankönyveiben és munkafüzeteiben. A Fejlesztési követelmények c. rovatban felsorolt kompetenciák elérését megfelelő tananyag és feladatrendszer szolgálja.

Az egyes évfolyamokon a nyelvtani, nyelvhelyességi és helyesírási ismeretek a *Nyelvtan és helyesírás* című tankönyvből sajátíthatók el; az ismeretek elmélyítésére a *Nyelvtan és helyesírás munkafüzet* használható.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédkészség, a szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása		Órakeret 0
Előzetes tudás	A tanuló megérti az egyszerű szóbeli közléseket. Kérdésekre értelmesen, röviden válaszol. Alkalmazza a mindennapi kommunikáció udvarias nyelvi formáit a szokás és tisztelet szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, érdeklődés, kérdezés, szívesség/segítségnyújtás kérése, köszönetnyilvánítás, köszöntés, ajándékozás. Ismeri az udvarias magatartás alapformáit: figyelmesség, tapintat. Tanulta a helyes beszédléghangot, a magukban ejtett hangok tiszta artikulációját, a mondatok közötti szünettartást. A begyakorolt szókészletben helyesen ejti az írásképtől eltérő hangoztatású szavakat. Képes megkülönböztetni a kijelentő és kérdő mondat dallamát. Részt vett dramatikus, improvizációs és beleélő játékokban.		Kérdésekre értelmesen, röviden válaszol. Alkalmazza a mindennapi kommunikáció udvarias nyelvi formáit a szokás és tisztelet szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, érdeklődés, kérdezés, szívesség/segítségnyújtás kérése, köszönetnyilvánítás, köszöntés, ajándékozás. Ismeri az udvarias magatartás alapformáit: figyelmesség, tapintat. Tanulta a helyes beszédléghangot, a magukban ejtett hangok tiszta artikulációját, a mondatok közötti szünettartást. A begyakorolt szókészletben helyesen ejti az írásképtől eltérő hangoztatású szavakat. Képes megkülönböztetni a kijelentő és kérdő mondat dallamát. Részt vett dramatikus, improvizációs és beleélő játékokban.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszéd tartalmának és hangzásának egymással összefüggő fejlesztése. A beszéd továbbfejlesztése, különös tekintettel a pontosságra, a folyamatosságra. Az aktív szókinccs gyarapítása: állandó szókapcsolatokkal, szólásokkal, közmondásokkal. A beszédértés gyakorlása: párbeszéd, kiscsoportos beszélgetések kezdeményezésével. A szóbeli szövegalkotási képesség fejlesztése.		összefüggő fejlesztése. A beszéd továbbfejlesztése, különös tekintettel a pontosságra, a folyamatosságra. Az aktív szókinccs gyarapítása: állandó szókapcsolatokkal, szólásokkal, közmondásokkal. A beszédértés gyakorlása: párbeszéd, kiscsoportos beszélgetések kezdeményezésével. A szóbeli szövegalkotási képesség fejlesztése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
<p><i>Tevékenységek, ismeretek</i></p> <p>A beszéd tagolásának, értelmezésének megvalósítása: helyes beszédléghang, szünettartás segítségével.</p> <p>Léghangtechnikai gyakorlatok: bővülő szó szerkezetek, mondatok olvasása.</p> <p>A helyes kiejtés gyakorlása: szavakon, szó szerkezeteken.</p> <p>Ritmus-, mozgás-, és beszédgyakorlatokkal kombinált memóriagyakorlatok.</p> <p>A mondat- és szövegfonetikai eszközök (hangsúly, hanglejtés, beszédritmus) gyakorlása mondatszinten, alkalmazása különböző kommunikációs helyzetekben (pl. kiscsoportos beszélgetés, párbeszéd, felolvasás).</p> <p>Párbeszédben figyelem a beszélgetőtársra. Az üzenet lényegének és érzelmi háttérének megfigyelése, a nonverbális jelek értékelése.</p> <p>Állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, stílusértékének értelmezése az olvasott szövegekben.</p> <p>Több mondatos összefoglaló szöveg alkotása olvasmányok tartalmáról, gyűjtött tapasztalatokról, megfigyelésekről.</p> <p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – mondjon el egy-egy mondatot egyszeri levegővétellel; – a mondatok között tartson hosszabb szünetet, vegyen alaplevegőt; 		<p><i>Minden tantárgy:</i></p> <p>összefüggő beszéd, érvelés.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i></p> <p>a megtanult szövegek elmondása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i></p> <p>arckifejezések, testbeszéd, megjelenítése művészi alkotásokon.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> – tagolja a mondanivalót jelentésének megfelelően; – a lényeges szavakat (mondatrészeket) hangsúlyozza a mondatban, vagyis első szótagjukat ejtse nyomatékkal; – alkalmazza a magyar nyelvre jellemző ereszkedő hanglejtést/dallamot. (Kivétel az eldöntendő kérdés.) – beszéde legyen ritmusos; – fejezze ki gondolatait értelmesen és érthetően; – értelmezze és alkalmazza a nonverbális jeleket; – használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat; – kapcsolódjék be csoportos beszélgetésbe, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe; – segítse a közös tevékenységeket együttműködő magatartással; - mondja el szöveghűen a memoriterekét! 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mondat- és szövegfonetikai eszközök: hangsúly, hanglejtés, beszédritmus, szünet; arcjáték, tekintettartás, testtartás, térköz-, távolságtartás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése	Órakeret 52
Előzetes tudás	<p>A tanuló ismert feladattípusok utasításait megérti, végrehajtja. Tartalmilag tisztázott, gyakorolt szöveget pontosságra, folyamatosságra törekedve olvas fel. Megérti az önállóan megismert, életkorának megfelelő rövid olvasmányt. A szövegre vonatkozó kérdésekre írásban rövid választ ad. Követhetően számol be élményeiről, olvasmányai tartalmáról.</p> <p>Hangos olvasáskor törekszik a pontosságra, a mondatok közötti szünettartásra. A begyakorolt szókészlet körében helyesen olvassa a kiejtéstől eltérő helyesírású szavakat.</p> <p>Különbséget tesz vers és próza között.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A szövegelemzésben való jártasság elmélyítése, az irodalmi mű befogadása, az érzelmi tartalmak átélésének segítése. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Témakörök: mesék; mondák, legendák népünk múltjából; a család, a barátok; az élettelen és az élő természet: növények, állatok. A különböző témák megismerése szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegeken keresztül. Rövid irodalmi szövegek önálló olvasása.</p> <p>Az olvasástechnika fejlesztése, a folyamatos olvasás kialakulásának segítése. Az írásjelek szerepe a tagolásban és a szövegértésben. A felolvasott szöveg értelmezése tagolással és hangsúlyozással. Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátítása. Az olvasókönyvi szövegek csoportosítása (formájuk, műfajuk, kommunikációs</p>	

	<p>szándékuk alapján). Témájuk, szerkezetük, nyelvi jellegzetességeik vizsgálata. Műfajuk megnevezése. Egy-egy témáról többféle szövegtípusban olvashat.</p> <p>A színházi formanyelv alapjainak tapasztalati megismerése, alkalmazása szituációs- és fantáziajátékokban. Olvasókönyvi szövegek dramatikus megjelenítése.</p> <p>Az OFI Kerettantervében olvasásra ajánlott szövegtípusok</p> <ul style="list-style-type: none"> - szépirodalmi: elbeszélés, leírás, vers (folyamatos, összefüggő szövegek); - nem folyamatos szövegek: feladatok utasításai, képek aláírása, tájékoztató, magyarázó szövegek; - dokumentum: ábrák, táblázatok; korabeli kép, tárgy vagy szöveg; - kevert típusú szöveg: az elbeszélés szövegében leírás is helyet kap, esetleg magyarázó ábra; - egyéni szöveg: a tanuló saját írása/fogalmazása; - közös: csoport vagy a közösség közreműködésével készített szöveg; - tankönyvi célú szöveg: tevékenységet irányító, valaminek a végrehajtásához szükséges leírás, pl. tárgy elkészítése, kísérlet, ételrecept, szöveges feladat a matematikában. <p>Ezen szövegek megismerésekor az ismeretek elsajátításához eszközként használható az olvasás.</p>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Tevékenységek, ismeretek</i></p> <p>Az életkori sajátosságoknak megfelelő szépirodalmi próza(elbeszélés) olvasása: a cím vizsgálata, feltételezések a témáról. Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes élmények felidézése és megosztása a társakkal. A szöveg globális olvasása/ megismerése. A téma megállapítása. Újraolvasás részletekben: események, szereplők, szómagyarázatok szöveggörnyezetben, gondolatok értelmezése, a szövegszerkezet, nyelvezet vizsgálata, értékelése. A hatékonyabb szövegértés érdekében az események időrendje vagy a szereplők kapcsolatai rögzíthetők fürtábrával. Összefoglalás.</p> <p>Olvasási stratégiák, hatékonyabb, szövegértést segítő technikák alkalmazása ismeretterjesztő szöveg feldolgozására: a témához</p>	<p><i>Matematika:</i> szöveges feladatok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> emberi kapcsolatok a közösségben, a helyes magatartás. A természet tisztelete, a hagyományok jelentősége.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én magam, az én világom; az én</p>

<p>kapcsolódó előzetes tudás aktiválása – ábrázolása gondolattérképen. A várható tartalom „jóslása”. Az olvasás céljának, módjának tisztázása a szöveg megismerése előtt. A szöveg részleteinek olvasása közben kérdések feltevése, a gondolattérkép kiegészítése az új információkkal. Összefoglalás: gondolatok és információk értelmezése és integrálása a meglévő tudáselemekkel: a kiegészített ábra segítségével.</p> <p>Ismeretlen kifejezések magyarázata:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a szövegkörnyezettel, – az illusztrációval, – rokon értelmű szavakkal, – az Értelmező kishoztár szövmeghatározásai közül a szövegbe illő választásával. <p>Szókincsbővítés, a kifejezőképesség gazdagítása szólásokkal, közmondásokkal.</p> <p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – legyen érdeklődő, motivált az olvasás iránt; – ismerje föl az elbeszélés szó szerinti jelentését; – nevezze meg a szereplőket, figyelje meg cselekedeteiket, tulajdonságaikat, érzelmeiket; – állapítsa meg: Ki a mesélő? – vegye észre a tartalom és a nyelvi megfogalmazás kapcsolatát – ismerje föl a szöveg szerkezetét vázlat vagy fürtábra segítségével; – vegyen részt az olvasott szövegek dramatizálásában: így átéli az eseményeket, érzelmeket, és aktivizálja a szerzett szókincset; – ismerje és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat; – gyűjtse az ismeretterjesztő olvasmányokból a tényeket, adatokat, információkat, és rendezze (ábrák, táblázatok, gondolattérkép); – értelmezze és értékelje, valamint szintetizálja az életkori szintjének megfelelő szövegek gondolatait, információit; – mondja el több összefüggő mondattal időrendben az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések eseményeit, – számoljon be az ismertközlő szövegek információiról; – ismerje föl és értse meg azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult. – igazodjon el a könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével. – használja az ismert kézikönyveket. 	<p>barátaim.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése. Képzőművészeti műfajok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> önálló tanulás, szövegfeldolgozás kialakítása.</p> <p>Környezetismeret: a természet megismerése, a környezetvédelem fontossága. <i>Vizuális kultúra:</i> A médiában látott információra, ismeretre, élményre vonatkozó kérdések megfogalmazása.</p> <p>Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Informatika: szótár- és lexikonhasználat.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szöveg, szövegértés, próza, vers, fürtábra, gondolattérkép; szólás, közmondás.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A beszéd- és az olvasástechnika fejlesztése	Órakeret 12
Előzetes tudás	Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő szókinccsel. Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasástechnika fejlesztése, a folyamatos olvasás kialakulásának segítése. Az írásjelek szerepe a tagolásban és a szövegértésben. A felolvasott szöveg értelmezése tagolással és hangsúlyozással. Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Tevékenységek, ismeretek</i></p> <p>A Hétszínvirág munkafüzetek tartalmazzák a témák gyakorlatanyagát.</p> <p>Az írásjelek vezérelnek a tagolást. A beszédlevegzés és a szövegtagolás együttes gyakorlása: szólásokon, közmondásokon, rövid verseken.</p> <p>A szövegmondás kifejezővé tétele a bejelölt hangsúlyok alkalmazásával. Verseken helyes megszólaltatása: az áthajló sorok olvasása folyamatosan, megszakítás nélkül. A beszédritmus alakítása a mondatban a szó szerkezetek első szótagjának hangsúlyozásával. Egy-egy szerkezet elmondása folyamatosan. A begyakorolt szó szerkezetek folyamatos olvasásával a gyors sorváltás megvalósítása. A szerkezetekből összeállított mondatok folyamatos olvasása. A tüdő kapacitásának bővítése: szó szerkezetek, mondatok több lépésben való bővítésével, megszólaltatásuk egy levegővétellel.</p> <p>Azonos témájú mondatsorok:</p> <p>a) Két-három rövid mondat olvasásának begyakorlása, majd összekapcsolt változatuk helyesen tagolt, hangsúlyozott megszólaltatása.</p> <p>b) Hosszú, összetett mondat fokozatos tömörítése. A hangsúlyok megfelelő elhelyezése az egyszerű, tömör mondatban.</p> <p>c) Azonos jelentésű mondat olvasása többféle megfogalmazásban. (Szövegértés fejlesztése)</p> <p>d) Mondatok variálása adott szótövekből: szórendcserével. (A sokszor látott szótövek gyors fölismerése a néma olvasást fejleszti.)</p> <p>A mondatfajták hangsúlyozása és hanglejtése a párbeszédben.</p> <p>A szem látószögének bővítése: szó bővítéssel; rövid szerkezetek felfogása egy rátekintéssel; a térben elhelyezett szótövekből összetett szó alkotása – szóban.</p> <p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <p>A tanuló</p>		<p><i>Ének-zene:</i></p> <p>helyes légzéstechnika, dallam, hangsúly, ütem, ritmus, szünet.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – figyeljen a mondaton belüli és a mondatzáró írásjelekre: ezeknél tartson szünetet; – a szünetek alatt pótolja az elhasznált levegőt; – a mondaton belül helyezze a hangsúlyt a megfelelő szó első szótagjára; – ne ejtse hangsúlyosan a névelőket, kötőszókat; – vegye észre versekben az áthajló sorokat; – beszéde legyen ritmusos, kerülje a hadaró vagy a lepeggő beszédet; – a szószerkezeteket szólaltassa meg folyamatosan; – a szerkezetek között tarthat villanásnyi szünetet, de nem kell mindig új levegőt venni; – törekedjék a bővülő szerkezetet/mondatot egy levegővétellel végigmondani; – helyes légzéstechnikával tagolja az olvasott mondatokat, szövegeket; – a bővülő mondatokat olvassa a jelentésnek megfelelő tagolással és hangsúlyozással; – a tömörített mondatokban találja meg a lényeges szavakat, ezeket hangsúlyozza; – kísérletezzen a mondatok többféle megfogalmazásával, ehhez használja A rokon értelmű szavak gyűjteményét; – értelmezze az azonos szókészletből variált mondatok jelentését; – feladatok végzésével bizonyítsa a némán olvasott szövegek megértését; – hangoztassa a mondatfajtákat jelentésüknek megfelelő hangsúlyozással, hanglejtéssel; – igyekezzék a szószerkezetek tagjait egy rátekintéssel átfogni; – érje el a folyamatos olvasási szintet; – ismerje fel és javítsa olvasási hibáit. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szószerkezet, áthajló sor, sorváltás, folyamatos olvasás; vessző, pontosvessző, kettőspont, gondolatjel, kötőjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, idézőjel.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	Órakeret (az olvasás óraszámában)
Előzetes tudás	Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. Írása legyen rendezett, pontos. Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Erkölcsei, esztétikai kategóriák megismerése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján, a történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismerése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Tevékenységek, ismeretek</i></p> <p>Olvasókönyvi szövegek csoportosítása formájuk (vers, próza), kommunikációs szándékuk szerint (szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek).</p> <p>Az olvasókönyvi szövegek témájának megfigyelése, az azonos témájúak összehasonlítása (pl. mese: A róla meg a daru vendégsége; ismeretterjesztő szöveg: Itthon élő énekesmadarak; vers: A teknős és a nyúl). Hasonlóságok és különbségek fölfedezése különböző irodalmi közlésformákban.</p> <p>Jellegzetes irodalmi témák és motívumok keresése olvasmányokban (gyermekélet, család, természet, állatok, történelem).</p> <p>A művek szerkezeti jellemzőinek megfigyelése: időrend. (A Ludas Matyi)</p> <p>Mesékre jellemző kezdő és befejező fordulatok, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok felismerése.</p> <p>Rövidebb irodalmi szövegek (versek, mesék, elbeszélések) önálló olvasása.</p> <p>Művészi eszközök keresése lírai és elbeszélő művekben (ritmus, rím, refrén, hasonlatok)</p> <p>Fantáziajátékok, elképzelt és valóságos helyzetek megjelenítése. A mozgás és a szövegmondás összekapcsolása.</p> <p>Bábelőadás megtekintése, megbeszélése. Egyszerűbb drámai konvenciók és a színházi formanyelv alapjainak tapasztalati megismerése: jelenet, felvonás, kezdet és vég, díszlet, jelmez).</p> <p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – nevezze meg olvasmányai címét, szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket, vonjon le következtetéseket az eseményekből; – azonosítsa a történet idejét és helyszínét, a cselekmény kezdő- és végpontját, az események sorrendjét; – állapítsa meg a szöveg formáját, műfaját; ismerje föl a versek művészi eszközeit; – válasszon ki néhány ismétlődő témát az olvasott művekből; – ismerje föl a szöveg szerkezetét a megadott vázlat alapján; – mondja el több összefüggő mondattal az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát; – fedezze föl konkrét esetekben a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, ismétlődő motívumokat; – tapasztalja meg az olvasás örömét; 	<p>Könyvtárhasználat</p> <p>Látogatás a könyvtárban: mesegyűjtemények megismerése (Arany László, Benedek Elek, Berze Nagy János, Illyés Gyula gyűjteményes munkái)</p> <p>Környezetismeret: családi, iskolai, a természeti és természetvédelmi témájú olvasmányok.</p> <p>Dráma és tánc: a témához és a tartalonhoz is illeszkedő kifejezőeszközök elemzése, alkalmazása.</p>

	<p>– igazodjék el a könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével.</p> <p>– vegyen részt közös szituációs, fantázia és dramatikus játékokban;</p> <p>– a megtekintett bábelőadás tapasztalatait használja föl saját produkciójában.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szépirodalmi szöveg, ismeretjesztő szöveg; műfajok, mese, elbeszélés, verses mese; népmese, láncmese, állatmese, monda, legenda; találós kérdés, szólás, közmondás; művészi eszközök: hasonlat, rím, refrén.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegalkotás - Fogalmazási alapismeretek	Órakeret 12
Előzetes tudás	A tanuló ismeri a szöveg és a mondat jellemzőit: a szöveg és a mondat jelentéssel bírnak; a mondat szavakból, a szöveg mondatokból épül föl. Képes mondatalkotásra, a mondatok összekapcsolására. Képről szóban történetet alkot. Segítséggel beszámol élményeiről, olvasmányairól.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önkifejezés iránti igény erősítése. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek megismertetése. Szövegformák: rövid üzenet, hír, tudósítás; elbeszélés. A szóbeli értesítés udvarias megfogalmazása, előadása – nyelvhasználatában alkalmazkodás a címzethez. Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő szövegformában. Megvalósítása tükrözze a tanult ismereteket.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Tevékenységek, ismeretek</i></p> <p>Az önkifejezés lehetőségeinek kipróbálása (beszéd, írás, rajz, nonverbális jelek, némajáték).</p> <p>A szöveg jellemzőinek megtapasztalása: szövegalkotás adott mondatokból.</p> <p>Rövid üzenetek, hírek közlése szóban és írásban.</p> <p>Olvasókönyvi szövegminták megfigyelése címválasztási, szövegszerkesztési (tagolási), szempontból. Az elbeszélő személyének megállapítása.</p> <p>Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő szövegformában.</p> <p>A cím szerepe, jellemzőinek összegyűjtése. A szövegalkotás műveleteinek megismerése: a téma meghatározása, anyaggyűjtés, címválasztás, a címnek megfelelő lényeges gondolatok kiválogatása, az események elrendezése időrendben, a témához illő nyelvi eszközök keresése.</p> <p>Az elbeszélő fogalmazás tagolásának megismerése:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bevezetés (előzmény, színhely, időpont, szereplő(k)); – tárgyalás (az események); – befejezés (következmény, tanulság, egyéni vélemény). 		<p>Környezetismeret: az ismeretek elmondása érthetően, összefüggően.</p> <p>Matematika: a szöveges feladatokra lényegre törő, pontos válasz adása.</p> <p>Erkölcstan: emberi kapcsolatok – a tájékoztató szövegek udvarias közlése.</p>

<p>A szöveg tagolása bekezdésekre. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarással, a mondatok kapcsolásával. Párbeszéd beillesztése a történetmondásba. A kommunikációs célnak megfelelő szókincs használata; a szóismétlések kerülése. Fogalmazástechnikai gyakorlatok (pl. ismétlések, fölösleges mondatok elhagyás).</p> <p><i>Fejlesztési követelmények</i> A tanuló – használja föl szövegalkotáskor a tanult fogalmazási ismereteket;</p> <p>– rövid közléseit fogalmazza meg tömören, de ne hiányozzanak belőle a szükséges információk; – címválasztása legyen érdeklődéskeltő vagy jelölje meg a témát; írja a címet kiemelten és ne tegyen utána írásjelet (kivétel a kérdő- és a felkiáltójel.) – tagolja elbeszélő fogalmazását; – fogalmazásának mondatai a témáról szóljanak, kapcsolódjanak; az eseményeket rögzítse időrendben; – tegye a szereplő idézett szövegét gondolatjelek közé vagy idézőjelbe, és kezdje új sorba;</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Üzenet, hír, tudósítás, SMS, e-mail; témaválasztás, anyaggyűjtés, címadás; elbeszélés, bevezetés, tárgyalás, befejezés, bekezdések.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Szövegalkotás - Szóbeli szövegalkotás</p>	<p>Órakeret 8</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A kérdésekre értelmesen válaszoljon. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Szövegűen mondja el a memoritereket. Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő szókincssel. Írása legyen rendezett, pontos.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az önkifejezés iránti igény erősítése. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek megismertetése. Szövegformák: rövid üzenet, hír, tudósítás; elbeszélés. A szóbeli értesítés udvarias megfogalmazása, előadása – nyelvhasználatában alkalmazkodás a címzethez Megvalósítása tükrözze a tanult ismereteket.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	

<p><i>Tevékenységek, ismeretek</i></p> <p>Rövid szóbeli üzenetek átadása személyesen vagy telefonon: üzenet, hír. A közlés stílusában alkalmazkodás a beszédpartnerhez. A hétköznapi híreinek tömör, pontos előadása. A hír kifejtése részletesebben, a közlő szubjektív véleményének beillesztésével: tudósítás, beszámoló.</p> <p>Megélt események, hallott történetek elmondása: történetmondás. Az elbeszélő olvasmányok, mesék tartalmának összefüggő ismertetése vagy dramatizált előadása.</p> <p>Beszámoló önállóan olvasott szövegről.</p> <p>Véleménynyilvánítás, értékelés eseményekről, saját vagy társak szerepléséről, olvasott szövegről. Ismert mese elmondása tömörített és bővített változatban: a mesére jellemző kifejezések használatával.</p> <p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – beszéljen érthetően, mondatai a témáról szóljanak és kapcsolódjanak; legyen tekintettel közlése befogadójára; – érzékelje és értelmezze a közlő nonverbális jelzéseit; maga is használja ezeket; – kövesse a tanult nyelvhelyességi szabályokat; – történetmondáskor kövesse az időrendet; használja a mondat- és szövegtechnikai eszközöket, tartson kapcsolatot hallgatóival; – gyűjtsön érveket saját véleményének alátámasztására; – hallgassa meg türelmesen mások véleményét; – készüljön fel mesemondásra! 	<p>Erkölcstan: társas kapcsolatokban udvarias beszéd és viselkedés alkalmazása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Történetmondás, üzenet, hír, tudósítás.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegalkotási gyakorlatok írásban	Órakeret 16
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az önkifejezés iránti igény erősítése. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek megismertetése. Szövegformák: rövid üzenet, hír, tudósítás; elbeszélés. A szóbeli értesítés udvarias megfogalmazása, előadása – nyelvhasználatában alkalmazkodás a címzetthez. Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő szövegformában. Megvalósítása tükrözze a tanult ismereteket.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p><i>Tevékenységek, ismeretek</i></p>	<p>Vizuális kultúra:</p>	

<p>Szövegek szerkesztése adott mondatokból: a fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarással, a mondatok kapcsolásával (kapcsolóelemek használata). Címadás. Szövegcímek vizsgálata, a jó cím ismérveinek összegyűjtése. Rövid szöveges üzenetek megfogalmazása különféle alkalmakra: üzenet, hír, tudósítás, e-mail, SMS. Történetírás képsor segítségével, időrendben. Önálló elbeszélő fogalmazások készítése. A témának megfelelő cím választása, anyaggyűjtés, a lényeges gondolatok kiválasztása, az események leírása időrendben. Párbeszéd beillesztése a történetbe. A témához, a szövegtípushoz alkalmazkodó nyelvhasználat. A szöveg tagolása szerkezetének megfelelően. A fogalmazások javítása a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával, a tanító segítségével.</p> <p><i>Fejlesztési követelmények</i> A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – készítsen 5-8 mondat terjedelmű elbeszélő fogalmazást a tanult ismeretek felhasználásával; – az üzenet megfogalmazásakor alkalmazkodjék a címzethez; – különböztesse meg a mesét és a valóságot; – kövesse a nyelvi normát írásbeli nyelvhasználatában! – tegye változatosabbá szövegeit melléknevek használatával; – használja a párbeszéd lejegyzésének helyes módját; – használjon a fogalmazás témájának megfelelő szavakat, kifejezéseket; kerülje a szóismétlést; – tagolja fogalmazását mondatokra, szerkezetének megfelelő bekezdésekre; – javítsa fogalmazási és helyesírási hibáit önellenőrzéssel és tanítói segítséggel. 	<p>egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó) médiaszöveg írása.</p> <p>Nyelvtan-helyesírás: a melléknév szövegbeli szerepe.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Elbeszélés, téma, tématarás, szereplő(k), esemény, párbeszéd.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Írás - Az íráshasználat és a helyesírás fejlesztése</p>	<p>Órakeret 18</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanuló képes alkalmazni a helyes írásszokásokat. Összehasonlítással fölisméri és javítja betűalakítási és helyesírási hibáit. Szavakat, szó szerkezeteket, rövid mondatokat másol írott és nyomtatott mintáról, látó/halló előkészítés után ír tollbamondásra és írásminta nélkül, emlékezetből. Használja a sorvégi elválasztást.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési</p>	<p>Az eszközszintű íráshasználat (kézírás) fokozatos kialakítása: a tanulók egyéni sajátosságainak figyelembevételével. Érvényesüljön az</p>	

céljai	írastevékenységben a kitartás és a folyamatjelleg. Az írástempó fokozása tegye lehetővé az aktuális írásbeli feladatok időbeni elvégzését, de maradjon meg a leírtak olvashatósága, helyessége. Alakuljon ki a tanulóban az íráskép rendezettségének, esztétikumának igénye. A gyakorlóanyag egyben fejlessze a helyesírást is.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Tevékenységek, ismeretek</p> <p>Az írástechnika fejlesztése, helyes írásszokások megszilárdítása (testtartás, írószerfogás, kézcsúsztatás).</p> <p>Az írás lendületének és tempójának fokozása: lendületgyakorlatok végzésével.</p> <p>Szósorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után, emlékezetből és akaratlagos írással.</p> <p>Szósorok alkotása: azonos szótó ismétlése más-más toldalékkal.</p> <p>A toldalékolt szavak mondatba helyezése. Előzetes helyesírási megbeszélés után bővülő mondatok ütemes írása tollbamondásra.</p> <p>Rövid verses szöveg leírása emlékezetből. Feladatok megoldása akaratlagos írással.</p> <p>A cím és a szöveg esztétikus elrendezése.</p> <p>A másolás technikájának gyakorlása: hosszabb szó szerkezetek vagy rövidebb mondatok megjegyzése, folyamatos írása. Helyesírási szempontú válogató másolás (pl.: j-s vagy ly-os szók).</p> <p>Az egyéni kézírás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható írás megvalósításával. Szükség esetén a torzulások javítása.</p> <p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <p>A tanuló érje el, hogy írása – egyéni vonásai ellenére – jól olvasható; írástempója lendületes – alkalmas a szükséges írásbeli feladatok időbeni elvégzésére; fűzetvezetése esztétikus, rendezett legyen.</p> <p>A tanuló – ellenőrizze és javítsa íráshibáit és helyesírását; használja ehhez a rendelkezésére álló szótárt!</p>	<p>Olvasható, tetszetős, rendezett fűzetvezetés az egyéb tantárgyak taneszközeiben.</p> <p>Nyelvtan-helyesírás; fogalmazás: a nyelvhelyességi és helyesírási szabályok gyakorlása, alkalmazása.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Olvashatóság, lendület, íráskép.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Anyanyelvi kultúra, anyanyelvi ismeretek	Órakeret 0
Előzetes tudás	A tanuló ismeri a betűrendet. Felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat: magánhangzó, mássalhangzó, szótó, toldalék, kijelentő mondat, kérdő mondat, mondatzáró írásjelek. Tisztában van a szavak	

	<p>jelentést hordozó szerepével. Megkülönböztet rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavakat. Helyesen jelöli a hangok hosszúságát a begyakorolt szókészlet körében. A kiejtéssel megegyezően rögzített szavakat helyesen írja. Megfelelően jelöli a j hangot a begyakorolt szókészletben. Az elválasztás szabályait alkalmazza egyszerű szavak írásakor. Tudja, hogy a mondatot nagybetűvel kezdjük és írásjellel zárjuk.</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A nyelvi tapasztalatok körének bővítése. A tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer alapozása a szófajok körében: ige, főnév, melléknév. Mondatfajták: felkiáltó, óhajtó, felszólító mondat. A nyelvi norma követése a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.</p> <p>A helyesírási készség fejlesztése: a szófajták írására vonatkozó szabályok tudatosításával, a szóelemzés gyakoroltatásával. A Magyar Helyesírás használata.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	
<p><i>Tevékenységek, ismeretek</i></p> <p>A felkiáltó, a felszólító és az óhajtó mondatokban a beszélő szándékának fölismerése; a mondatfajták megnevezése.</p> <p>Ismerkedés a tankönyvek és a munkafüzetek szótáraival, használatuk. (Kislexikon. Értelmező kisszótár. Rokon értelmű szavak, kifejezések. Ellentétes jelentésű szópárok) A többjelentésű és az azonos alakú szavak megfelelő használata.</p> <p>Az ige jelentésének vizsgálata.</p> <p>Különböző időben végbemenő cselekvések, történések megfigyelése. Az igeidők (múlt, jelen, jövő) helyes használata beszédben, megkülönböztetésük jelekkel írásban (a jövő idő kifejezése).</p> <p>Az igeragozás és a személyes névmás megfigyelése.</p> <p>Toldalékok az ige után (igei személyragok, a múlt idő jele, -ít, -ul, -ül végződés).</p> <p>Az igezők szerepének és írásmódjának megfigyelése; tudatos alkalmazásuk.</p> <p>A főnevek csoportosítása, fajtájuk szerinti megnevezése: köznév, tulajdonnév.</p> <p>A tulajdonnevek csoportjainak megismerése: személynevek, állatnevek.</p> <p>Többes számú főnevek alkotása, elemzése (szótó + jel).</p> <p>A -ba, -be, -ban, -ben, -ból/-ből, -tól/-től, -ról/-ről, -t, ragos főnevek helyes használata mondataalkotással, szövegértelmezéssel.</p> <p>A melléknév szerepének megismerése a nyelvhasználatból.</p> <p>A tanult szófajok (ige, főnév, melléknév) felismerése és megnevezése a szójelentés alapján – toldalékos formában is. Keresésük szócsoportokban, mondatban és szövegben.</p> <p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <p>A tanuló</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p> <p>Magyar nyelv és irodalom: az olvasott szövegből példák keresése a tanult nyelvi ismeretekre.</p> <p>Informatika: a gyermeklexikon és a szótárak használata.</p> <p>Szövegalkotás: a tanult nyelvtani ismeretek fölhasználása a szövegalkotásban.</p> <p>Vizuális kultúra: jelek a mindennapi életben.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – ismerje föl és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, alkalmazza a szabályokat; – azonosítsa és nevezze meg a mondatfajtákat, és zárja megfelelő írásjellel; – hasznosítsa szövegalkotásai során a tanult nyelvtani ismereteket, és használja a szótárakat; – alkosson mondatokat azonos alakú és többjelentésű szavakkal: jelentésük igazolására; – ismerje föl jelentésük alapján szövegben is a cselekvést, a történést jelentő igéket; – használja a szöveggörnyezetnek megfelelően az igeidőket; – ismerje a személyes névmás szerepét az igeragozásban; használja helyesen az ige személyragjait szóbeli és írásbeli közléseiben; – ismerje föl szövegben az igekötős igéket; használja a szöveggörnyezetnek megfelelően az igekötőket; – kezdje nagybetűvel a környezetéből ismert tulajdonneveket; – tudja a szavakat szóelemekre bontani, nevezze meg ezeket (szótő, toldalék: jel, rag, kötőhang/előhangzó); – különböztesse meg a főnév -t ragját az ige múlt idejének jelétől; – alkalmazza a mellékneveket szövegalkotáskor; – ismerje föl szövegben, toldalékos formájukban is a tanult szófajokat, és nevezze meg; – írásbeli munkái legyenek rendezettek; írása olvasható; írástempója lendületes; szövegelrendezése gazdaságos. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg; szófaj, ige, igekötő, igeidő, igeragozás, személyes névmás; főnév, köznév, tulajdonnév, személynév, állatnév; egyes szám, többes szám; toldalékok: jel, rag; kötőhang (előhangzó); melléknév.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	Órakeret (a nyelv- tan, az írás és a fogal- mazás óra- számában)
Előzetes tudás	Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban. Jelölje helyesen a <i>j</i> hangot 30–40 begyakorolt szóban. Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyesírási készség fejlesztése. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Tevékenységek, ismeretek</p> <p>A mondatvégi írásjelek helyes használata az egyszerű mondatok végén.</p> <p>Helyesírási szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben: -ít, -ul, -ül toldalékos igék; igeidők (jelen, múlt, jövő); ragos és kiejtéstől eltérő írásmódú igék; igekötős igék; a főnév -t ragjának és a múlt idő jelének megkülönböztetése.</p> <p>Tulajdonnevek; ragos főnevek; a magánhangzók időtartama a főnév szótöveinek végén: -ó, -ő, -ú, -ű. Hosszú hangok jelölése a melléknevek végén.</p> <p>A j hang biztonságos jelölése a tanult szófajok begyakorolt szókészletének körében.</p> <p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – kezdje a mondatot nagybetűvel, zárja megfelelő írásjellel; – alkalmazza biztonsággal a tanult helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében; – a múlt idejű igék helyesírása; – a kiejtéstől eltérő írásmódú igék helyesírását döntse el szóelemzéssel, szótókereséssel; – használja egyre önállóbban a helyesírási szótár szójegyzékét; – kövesse a helyes ejtési normát beszédében és a helyesírási szabályokat írásában; – írásmunkáit önellenőrzéssel javítsa; – legyenek tiszták, rendezettek, olvashatók írásbeli munkái! 		<p>Magyar nyelv és irodalom:</p> <p>a szavak helyes ejtése segít a kiejtés szerint írandó kifejezések helyesírásában.</p> <p>Az olvasott szövegből példák kereshetők a megismert helyesírási szabályokra. (A begyakorolt szókészlet kibővítése).</p> <p>Matematika:</p> <p>Számnevek írása betűvel.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Helyesírási szabály; írásjel: pont, kérdőjel, felkiáltójel; szótó, toldalék, rag, jel, kötőhang/előhangzó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képességek fejlesztése	Órakeret (az olvasás, az írás és a nyelvtan óraszámában)
Előzetes tudás	A tanuló önismerete életkorának megfelelő szintű.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése. Kitartásra szoktatás a megfigyelésekben, adatok gyűjtésében, lejegyzésében. Önálló feladatvégzés bátorítása: differenciált egyéni vagy csoportos	

	<p>tevékenységek alkalmazásával – fokozatosan növekvő időtartamban. Különféle információforrások használata: könyvtár, könyvek (szótárak, gyermekenciklopédiák, ismeretterjesztő könyvek) gyermekújságok, gyermekbarát honlapok. A tanulói segédeszközökben található szótárak felhasználása feladatok megoldásakor.</p>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Tevékenységek, ismeretek A tanulás szerepe sikerek elérésében és a mindennapi életvitelben. A tanuló saját tanulási folyamatának megismerése: Mikor, hol, hogyan tanulok legkönnyebben? Mi segít a tanulásban? Mi okoz nehézséget? Szövegtanulási technikák: szó szerinti vagy a tartalom megjegyzése. Mi segít az emlékezésben? Vázlatkészítés tanítói irányítással. Tanulás, összefoglalás vázlatsegítségével, rajzos emlékeztető, a verstanulásban kulcsszavak használata, a szöveg többszöri ismétlése. Tanulás különböző típusú szövegekből: szépirodalmi, ismeretterjesztő, dokumentum, ábra, tankönyvi célú. Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memória gyakorlatok, szövegtanulási technikák. Egyszerű tanulási módok: a szövegelemzés szempontjainak, a szövegalkotás műveleteinek használata (algoritmusok); a nyelvtani és helyesírási szabályok megjegyzése, alkalmazásuk egyszerű következtetéssel (transzferhatás). Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása: ismerkedés különböző információhordozókkal (könyvek, szótárak, gyermekenciklopédia). Helyesírási szótár használata. A betűrend és a címszó szerepe a rokon értelmű és ellentétes jelentésű szótárakban. A könyvtár információs központ, a tanulás segítője. Adatok, információk gyűjtése könyvekből, célszerű elrendezésük.</p> <p><i>Fejlesztési követelmények</i> A tanuló – legyen tisztában a tanulás hasznosságával, szükségességével; – ismerje meg saját tanulási szokásait, vizsgálja az eredményesség szempontjából; – törekedjék az önálló tanulásra; – ismerjen meg és alkalmazzon néhány tanulási módot a hatékony tanulás érdekében; – önálló olvasmányai megértéséhez alkalmazza a tanórákon megismert szövegfeldolgozó lépéseket. – szöveghűen idézze föl a szépirodalmi lírikus és prózai műveket, illetve azok részleteit; valamint kortárs magyar lírikusok műveiből</p>	<p>Környezetismeret: jelenségek megfigyelése, ok-okozati kapcsolatok keresése.</p> <p>Vizuális kultúra: képi analógiák keresése tanult szövegekhez.</p>

<p>néhány alkotást: magyar népköltések, találós kérdések, szólások, közmondások, népdal</p> <ul style="list-style-type: none"> – használja a helyesírási szótárt írásbeli feladatainak javításakor; – Ismerkedjék meg a könyvtári szolgáltatásokkal; – gyűjtsön és csoportosítson könyvekből adatokat a tanultak kiegészítésére; – keressen mesegyűjteményből szöveget egy közmondás igazolására! 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Információ, tudás, tanulás, betűrend, címszó, vázlat, könyvtár.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése	Órakeret (az olvasás óraszámában)
Előzetes tudás	A tanuló felismeri mesehősök, elbeszélésben szereplők tulajdonságait, cselekedeteit, véleményt alkot róluk. Véleményét a tanult erkölcsi fogalmakkal fejezi ki. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Az időtartamok megfigyelésével fogalmat szerzett az idő múlásáról, a megfigyelt időtartamok hosszáról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szépirodalmi műveket mintául véve: a történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának elsajátítása. Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerése, ítéletalkotás egyszerű szituációkban. A szépirodalmi szövegek művészi eszközeinek megismertetésével az esztétikai érzék és a kifejezőképesség fejlesztése. A történelmi olvasmányokkal hazafiságra, a magyar nép megbecsülésére nevelés. A nagyobb időegységek tagolására szolgáló kifejezések használata. Az önismeret és a társakhoz való viszonyulás fejlesztése. Mindennapi konfliktusok megoldásának átélése drámajátékokban.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Tevékenységek, ismeretek</i></p> <p>A szépirodalmi alkotásokból megismert élethelyzetek tanulságainak értelmezése. Erkölcsi, esztétikai ítélet megfogalmazása, érvelés a vélemény igazolására.</p> <p>A saját vélemény mellett a mások vélekedésének meghallgatása, megfontolása, empatikus átélése. A kétféle vélemény összehasonlítása, különbségek és hasonlóságok megfigyelése, felismerése és kritikája.</p> <p>A műélvezet, a beleélés mélyebb megtapasztalása a művek erkölcsi, esztétikai értékének felfedezésével.</p>		<p>Erkölcstan:</p> <p>A társadalmi együttélés bevett normáinak megismerése a tágabb környezetben:</p> <p>tapasztalatból és az olvasmányokból.</p>

<p>Mindennapi konfliktusok átélése drámajátékban (pl. bábjáték). A saját és a mások álláspontjából is. A nagyobb időegységek tagolására szolgáló kifejezések használata: év, évszázad. Szülők, nagyszülők gyermekkor, életmódja, tárgyi világa (Móra Ferenc, Kányádi Sándor írásaiból). A múlt emlékei környezetünkben (múzeumok, emléktáblák, fotók, tárgyak, egyéb dokumentumok). Nemzeti ünnepeink, jelképeink.</p> <p><i>Fejlesztési követelmények</i> A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismerje, értse a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt; – legyen képes állást foglalni, érvelni, meggyőzni másokat alapvető erkölcsi, esztétikai kérdésekben; – legyen képes beleélésre, azonosulásra, érzelmeinek kifejezésére az életkori sajátosságainak megfelelő történetek befogadása során; – élje át drámajátékban a mindennapok konfliktusait: saját és mások álláspontjából. – különítse el a történetek olvasásakor, megbeszélésekor a múltbeli és jelenbeli élethelyzeteket, eseményeket; – látogasson el egy közeli nevezetes emlékhelyre; – ismerje nemzeti ünnepeinket, jelképeinket; legyen tisztában lényegükkel. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Évszázad, időrend; tanulság, vélemény, konfliktus; szokás, életmód, múzeum.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a harmadik évfolyam végén</p>	<p>A tanuló fejezze ki a gondolatait értelmesen és érthetően. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Figyeljen a beszélgetőtársra. Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, történetalkotásba, improvizációba: közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. Segítse a közös tevékenységeket együttműködő magatartással.</p> <p>Felkészülés után érthetően, folyamatosan olvasson fel ismert szöveget. Értsen meg néma olvasás útján életkorának megfelelő szöveget. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét fogalmazza meg értelmesen. Tanulási tevékenységét – fokozatosan növekvő időtartamban – végezze kitartóan. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. Igazodjon el a könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével. Használja az ismert kézikönyveket. Mondja el szöveghűen a memoritereket. Készítsen 5-8 mondatos szóbeli vagy írásbeli fogalmazást adott vagy választott témáról a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.</p>
--	--

<p>Legyenek rendszerezettek az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei. Ismerje fel biztonsággal a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is. Alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében. Vizsgálja felül helyesírását önellenőrzéssel, szükség esetén javítsa. Írásbeli munkái legyenek rendezettek, olvashatóak. Ismerje a tanulás alapvető célját. Ítéliképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke feleljen meg életkori sajátosságainak. Nyitottság, motiváltság jellemezze az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Anyanyelvi részképességei legyenek összhangban, fejlődjenek harmonikusan.</p>
--

4. osztály

A tematikai egységek elosztása

4. osztály heti 6 óra (36 héttel); évi 216 óra

I. félév	olvasás 3 óra	fogalmazás 1 óra	írás 1 óra	nyelvtan 1 óra
	36	18	18+36	
II. félév	olvasás 3 óra	fogalmazás 1 óra	írás 0 óra	nyelvtan 2 óra
	36	18	54	
Összesen	72	36	18+90	216

4. évfolyam: heti 6 óra (36 hétre); évi 216 óra

Fejlesztési feladatok

Tematikai egység címe	órakeret
Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	7
Olvasás, az írott szöveg megértése	55
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	19
Az íráshasználat fejlesztése	3
Fogalmazási alapismeretek	10
Szövegalkotási gyakorlatok	32
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondat, szó, hang, betű; szótagolás; szótő és toldalék; mondatfajták	18
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	31
A tanulási képesség fejlesztése	14
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése	6
<i>Ismétlés, rendszerezés, összefoglalás</i>	21
Az össz óraszám	216

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédkészség, a szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret 7
Előzetes tudás	Egyszerű szóbeli közlések megértése. Kérdésekre értelmes, rövid válaszok adása. A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás és tisztelet szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés, köszönetnyilvánítás, köszöntés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszéd tartalmának, hangzásának, stílusának és kifejező erejének egymással összefüggő fejlesztése. A beszéd és a megértés továbbfejlesztése, különös tekintettel a pontosságra, a folyamatosságra és a kifejezőerőre, valamint az aktív szókincs intenzív gyarapítására. A szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A helyes beszédlézés, a helyes kiejtés, a mondat- és szövegfonetikai eszközök alkalmazása különféle kommunikációs helyzetekben (pl. párbeszéd, felolvasás, kiscsoportos beszélgetés, vita, beszámoló).</p> <p>Felolvasáskor, szövegmondáskor nonverbális eszközök használata a kifejezés segítésében.</p> <p>Vélemény kulturált megfogalmazása.</p> <p>Figyelem a beszélgetőtársra. Az üzenet lényegének és érzelmi háttérének megfigyelése, értékelése.</p> <p>Állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, stílusértékének értelmezése az olvasott szövegekben.</p> <p>A különböző tantárgyak tanulásakor használt szakkifejezések, olvasmányokból kiemelt ritkábban használt szavak célzott használatával az aktív szókincs gyarapítása.</p> <p>Több mondatos összefoglaló szöveg alkotása olvasmányok tartalmáról, gyűjtött tapasztalatokról, megfigyelésekről.</p> <p>Hosszabb szóbeli közlések tartalmának rövidített elmondása.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – értelmesen és érthetően fejezi ki gondolatait; – használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat; – beszédstílusát beszélgető partneréhez igazítja; – bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotáshoz, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe; <p>a közös tevékenységeket együttműködő magatartással segíti.</p> <p>Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák</p> <p>drámapedagógiai módszerek; kooperatív tanulásszervezés: csoportmunka, pár-munka, tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, verbális értékelés</p>		<p><i>Minden tantárgy:</i> összefüggő beszéd, érvelés.</p> <p>Környezet-ismeret: önfenntartás, légzés.</p> <p>Vizuális kultúra: Műalkotások megfigyelése, jellemzése, értelmezése, értékelése.</p> <p>Médiaszövegek közötti különbségek (pl. televíziós műsortípusok, animációs mese-filmek, sorozatok) felismerése saját média-élmények felidézésén, megjelenítésén (pl. szerepjáték) és közvetlen példákön keresztül.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hangsúly, hanglejtés, hangerő, beszédtempó, szünet; tekintet, arcjáték, testtartás, távolságtartás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése	Órakeret 55
Előzetes tudás	Nyelvre, írott nyelvre, olvasásra vonatkozó, az adott korosztály képességfejlődése szempontjából releváns ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a folyékony olvasás kialakításának segítése, olvasási stratégiák bevezetése, különböző szövegtípusok megismertetése, az értő olvasás kialakítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Olvasástechnikák önálló felismerése, folyamatos javítása, biztos olvasási készség kialakítása.</p> <p>Életkori sajátosságoknak megfelelő szépirodalmi, dokumentum típusú, folyamatos, nem folyamatos, kevert, egyéni, közös és tankönyvi célú szövegek megismerése, ezek megértése.</p> <p>Globális és kereső olvasás, grafikus szervezők (ábrák, táblázatok, gondolattérkép, fürtábra) alkalmazása a hatékonyabb szövegértés érdekében.</p> <p>Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek, személyes élmények, tapasztalatok felidézése és megosztása.</p> <p>Gondolatok és információk értelmezése és integrálása, tartalom, nyelvezet, szövegszerkezet vizsgálata és értékelése.</p> <p>A következő olvasási stratégiák, olvasást megértő folyamatot segítő technikák ismerete, alkalmazása a hatékonyabb megértés érdekében:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a szöveg átfutása, – az előzetes tudás aktiválása, – jóslás, anticipáció. <p>Az olvasás céljának, módjának az olvasás megkezdése előtt való tisztázása.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – az olvasás terén motivált, érdeklődő; – folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is; – felismeri és javítja a hibáit; – felismeri és megérti azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult; – szintetizálja, értelmezi és értékeli az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait; – megfelelő nyelvi tudatossággal rendelkezik; <p>ismeri és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat.</p>		<p><i>Matematika:</i></p> <p>szöveges feladatok.</p> <p>Környezet-ismeret: önálló tanulás, szövegfel-dolgozás kialakítása.</p> <p><i>Erkölcstan:</i></p> <p>én magam; az én világom.</p> <p>Vizuális kultúra:</p> <p>Személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése.</p> <p>Képző-művészeti műfajok.</p> <p>Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok felismerése, médiaszöveg olvasása.</p> <p>Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p> <p>Mesék, gyermekirodalmi malkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg, műfaj, szövegértés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	Órakeret 19
Előzetes tudás	Mesék jellegzetes nyelvi fordulatainak ismerete. Versritmus jelzése tapssal, koppantással. Rímek felismerése a verssorok végén.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegelemzésben való jártasság elmélyítése, az irodalmi mű befogadása nyújtotta öröm átélésének segítése. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismertetése. Magyar és világirodalmi népköltészeti, műköltészeti alkotások megismertetése. Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátíttatása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Az olvasókönyvi szövegek csoportosítása formájuk, műfajuk és kommunikációs szándékuk szerint.</p> <p>Az olvasmányok témájának megfigyelése, azonos témájú szövegek összehasonlítása.</p> <p>Hasonlóságok és különbségek felfedezése különféle irodalmi közlésformákban.</p> <p>Művészi eszközök keresése lírai és elbeszélő művekben (ritmus, rím, refrén, hasonlatok).</p> <p>Jellegzetes irodalmi témák, motívumok felfedezése olvasmányokban.</p> <p>A művek szerkezeti jellemzőinek megfigyelése, a tér-idő változásainak felismerése.</p> <p>Az események sorrendjének, a mesélő személyének megállapítása.</p> <p>Mesékre jellemző kezdő és befejező fordulatok, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok felismerése.</p> <p>Rövidebb irodalmi szövegek (versek mesék) önálló olvasása.</p> <p>Nagyobb terjedelmű, jellemzően kortárs magyar és európai gyermekirodalmi alkotás (meseregény, ifjúsági regény, mesés-, verseskötet) elolvasása a tanító irányításával. Művek a kortárs magyar irodalomból. (Például: Békés Pál: Félőlény, A bölcs hiánypótló; Berg Judit: Rumini; Boldizsár Ildikó: Boszorkányos mesék; Csukás István: Süsü, a sárkány, Keménykalap és krumpliorr, Pom Pom összes meséi, gyerekversek; Dávid Ádám: A Virág utcai focibajnokság; Lázár Ervin: Szegény Dzsoni és Árnika; Lackfi János: Kövér Lajos színre lép; Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Szabó T. Anna gyermekversei; Tóth Krisztina: Londoni mackók, Varró Dániel: Túl a Maszat-hegyen.)</p> <p>Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memóriagyakorlatok, fantáziajátékok, elképzelt és valóságos</p>		<p>Környezet-ismeret: környezeti, természeti, környezetvédelmi témájú olvasmányok</p> <p>Ének-zene: a népdalok szövege (művészeti kifejező eszközök, természeti képek).</p> <p>Vizuális kultúra; dráma és tánc: A témához és a tartalomhoz is illeszkedő kifejezőeszközök elemzése, alkalmazása.</p> <p>Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása, a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelöltése (pl. rajzzal, montázskészítéssel).</p> <p>A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok</p>

<p>helyzetek megjelenítése. Részvétel csoportos játékokban, állóképek tervezése, kivitelezése és megbeszélése.</p> <p>A mozgás és a szövegmondás összekapcsolása. Egyszerűbb drámai konvenciók és a színházi formanyelv alapjainak tapasztalati megismerése (jelenet, felvonás, kezdet és vég, díszlet, berendezés, jelmez, kellék, fény- és hanghatások). A tanultak felhasználása saját produkcióhoz, bábelőadások, színházi előadások megbeszélésekor.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket; – azonosítja a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét; – konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemzőket; <p>az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben, több összefüggő mondattal mondja el.</p>	<p>megfigyelése és értelmezése konkrét médiaszövegeken keresztül.</p> <p>Az elbeszélő személyének azonosítása különböző egyszerű médiaszövegekben (pl. animációs mesék). a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázkészítéssel).</p> <p>A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok megfigyelése és értelmezése konkrét médiaszövegeken keresztül.</p> <p>Az elbeszélő személyének azonosítása különböző egyszerű médiaszövegekben (pl. animációs mesék).</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szépirodalmi szöveg, ismeretterjesztő szöveg, monda, közmondás, szólás, találós kérdés, elbeszélés, regény; főszereplő, mellékszereplő; hasonlat, ismétlés, ellentét; kezdőpont, végpont, fordulópont.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Az íráshasználat fejlesztése</p>	<p>Órakeret 3</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Szavak, szószerkezetek, rövid mondatok másolása írott és nyomtatott mintáról, látó/halló előkészítés után tollbamondásra és írásminta nélkül, emlékezetből.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az írás eszközszintre emelésének segítése. E tevékenységben a kitartás és a folyamatjellegű gyakorlás ösztönzése.</p> <p>Az írástempó fokozása mellett a helyesség, az íráskép rendezettségének, esztétikumának értéként való elfogadtatása.</p>	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Az írástechnika fejlesztése, helyes írásszokások megszilárdítása (testtartás, írószerfogás, kézcsúsztatás). Az írás lendületének és tempójának fokozása. Szósorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után, emlékezetből és akaratlagos írással. Az egyéni írás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható íráskép igényével. Szükség esetén az olvashatóság javítása.</p> <p>– Az írás eszközszintű használata. Gazdaságos szövegelrendezés.</p>		<p>Matematika; környezetismeret: olvasható, tetszetős és rendezett füzetvezetés.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Íráskép, szövegekép, olvashatóság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Fogalmazási alapismeretek	Órakeret 10
Előzetes tudás	A szöveg és a mondat jellemzőinek azonosítása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önkifejezés iránti igény erősítése, különféle formáinak és lehetőségeinek megismertetése, megvalósításának támogatása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete. Kellő tapasztalat a cím szerepéről, jellemzőiről; a szövegek felépítéséről; az időrendről; az esemény, az előzmény és a következmény kapcsolatáról; a szöveg kohéziójáról; a tématartrásról; a nyelvi megformáltságról; a különböző szövegforma jellemzőiről, a bekezdések szerepéről. A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés, címválasztás, a lényeges gondolatok kiválasztása, elrendezése, az időrend érzékeltetése, a szöveg tagolása bekezdésekre.</p> <p>A tanuló a tanult fogalmazási ismereteket felhasználja fogalmazáskészítéskor.</p>		<p>Környezet-ismeret; matematika: érthető, világos szóbeli szövegalkotás. Vizuális kultúra: Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok kreatív alkalmazása, médiaszöveg írás. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Témaválasztás, anyaggyűjtés, címadás; bekezdés; bevezetés, tárgyalás, befejezés; elbeszélés, hír, leírás, levél, meghívó; értesítés; hirdetés; SMS; e-mail.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegalkotási gyakorlatok	Órakeret 32
Előzetes tudás	<i>Mondatalkotás. Mondatok összekapcsolása. Történetalkotás szóban. Képolvasás, mesemondás.</i>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A képzelet, az önkifejezés aktivizálása különböző szövegformák megismerésével és az írásbeli szövegalkotás képességének továbbfejlesztésével. Az írásbeli szövegalkotó készség fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése.</p> <p>Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő szövegformában.</p> <p>A párbeszéd beillesztése a történetmondásba.</p> <p>Szemléletes leírások készítése egyszerű tárgyról, növényről, állatról. Jellemzés készítése emberről.</p> <p>Levéliírás, levélcímzés. Rövid szöveges üzenetek megfogalmazása különféle alkalmakra a címzett személyének figyelembevételével.</p> <p>Fogalmazásíráskor a megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása.</p> <p>A fogalmazás koherenciájának megteremtése témataratással, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a fölösleges szóismétlődés kerülése.</p> <p>A fogalmazások javítása a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával, a tanító segítségadásával.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – írása jól olvasható, lendületes. Füzetei rendezettek, tiszták; – a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával kb. egy oldal terjedelmű elbeszélő fogalmazást készít; – a fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket használ; – adott vagy választott témáról 8–10 mondatos leírást készít a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával; – a tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelzi; – figyel a bemutatás sorrendjére és a nyelvi eszközök használatára; <p>a tanító útmutatásai alapján kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit.</p>		<p>Környezet-ismeret: változatos élővilág; a tanultak bemutató leírása.</p> <p>Vizuális kultúra: természeti jelenség megfigyelése, a tapasztalatok leírása, meg-jelenítése.</p> <p>Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal (médiaszöveg írás).</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elbeszélés, történetmondás, leírás, jellemzés; téma, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, nézőpont; párbeszéd.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok	Órakeret 18
Előzetes tudás	A tanult nyelvtani fogalmak felismerése és megnevezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A nyelvi tapasztalatok körének bővítése. A tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer alapozásának megindítása a szófajok körében. A tanulók önállóságának növelése: a feladatvégzésben; az információszerzésben és felhasználásban; a szabályalkalmazásban; az önellenőrzésben.</p> <p>A nyelvi tudatosság fokozása.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A felkiáltó, a felszólító és az óhajtó mondatokban a beszélő szándékának felismerése és megnevezése szövegben.</p> <p>A rokon értelmű szavak, a többjelentésű, azonos alakú szavak helyes használata.</p> <p>A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben. Különböző időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése. Az igeidők helyes használata beszédben és írásban. Az igekötők szerepének és írásmódjának megfigyelése. Tudatos alkalmazásuk.</p> <p>A főnév fajtáinak csoportosítása, megnevezése. Többes számú főnevek alkotása.</p> <p>A -ba, -be, -ban, -ben ragos főnevek helyes használata mondatalkotással, szövegértelmezéssel.</p> <p>A tulajdonnevek csoportjainak megismerése: személynevek, állatnevek, földrajzi nevek, intézmények neve, márkanevek, címek.</p> <p>A melléknév szerepének ismerete a nyelvhasználatban.</p> <p>A fokozott melléknévi alakok használata szövegalkotáskor.</p> <p>A fokozott számnévi alakok helyes használata.</p> <p>A névelők és a névutók szerepének ismerete. A névelők helyes használata.</p> <p>A névmások (személyes, mutató, kérdő) szerepének megértése, alkalmazásuk a mondatokban.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, használja a szabályokat; – felismeri, megnevezi és megfelelően jelöli a mondatfajtákat; – toldalékos formájukban, szövegben is felismeri és megnevezi a tanult szófajokat; – a szöveggörnyezetnek megfelelően használja az igeidőket és az igekötőket; <p>alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek.</p>		<p>Vizuális kultúra: jelek a mindennapi életben. Az időbeliség ábrázolásának elemzése a képző-művészetben</p> <p>Környezet-ismeret: tulajdonnevek a térképeken.</p>
Kulcsfogalmak/	Szófaj; főnév, köznév, tulajdonnév, személynév, állatnév, intézménynév,	

fogalmak	földrajzi név, márkanév, cím; határozott névelő, határozatlan névelő; névutó; ige; igeragozás; igemód; igekötő; melléknév, melléknévfokozás; számnév, tőszámnév, sorszámnév, törtszámnév; határozott számnév, határozatlan számnév; személyes névmás, mutató névmás, kérdő névmás.
-----------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	Órakeret 31
Előzetes tudás	A hangok hosszúságának helyes jelölése a begyakorolt szókészlet körében. A kiejtéssel megegyezően írt rövid szavak biztos helyesírása. A j hang biztos jelölése a begyakorolt szókészletben. Az elválasztás szabályainak alkalmazása egyszerű szavak írásakor. Mondatkezdés nagybetűvel. A tanult mondatzáró írásjelek alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyesírási készség fejlesztése. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmaztatása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A mondatvégi írásjelek helyes használata az egyszerű mondatok végén. Helyesírási szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben: igeidők, ragos és kiejtéstől eltérő írásmódú igék; felszólítást kifejező igealakok; igekötős igék; tulajdonnevek, fokozott melléknevek és számnevek; ragos névszók; névutós szerkezetek; betűvel írt számnevek; a keltezés többféle formája. Hosszú hangok jelölése a melléknevek végén. A főnév -t toldalékának (ragjának) és a múlt idő jelének megkülönböztetése. A j hang biztonságos jelölése a tanult szófajok körében.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a mondatot nagybetűvel kezdi és írásjellel zárja; – a begyakorolt szókészlet körében biztonsággal alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat; <p>írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak; helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja.</p>		<p><i>Környezet-ismeret:</i> térkép-vázlat készítése tulajdonnevek feltüntetésével.</p> <p><i>Matematika:</i> számnevek helyesírása.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nagybetű, kisbetű, írásjel, helyesírási szabály.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése	Órakeret 14
Előzetes tudás	Az önismeret életkornak megfelelő szintje, személyes tanulási sikerek és nehézségek megnevezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A tanulás szerepe és módjai. Saját tanulási folyamatunk megismerése, hogyan tanulunk a legkönnyebben, mi okoz nehézséget. Gondolkodás a gondolkodásunkról, tanulásunkról. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Tanulás különböző típusú szövegekből.</p> <p>Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák. Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével.</p> <p>Ismerkedés különböző információhordozókkal. Adatok, információk gyűjtésének, célszerű elrendezésének módjai. Alapismeretek a könyvtár tereiről és állományrészeiről. A könyvek tartalmi csoportjai: szépirodalmi művek, ismeretterjesztő irodalom, kézikönyvek, elektronikus információhordozók. A szótárak szerkezeti jellemzői (betűrend, címszó), a szótárhasználat módja. A lexikon és a szótár egyező és eltérő vonásai.</p> <p>Az információk keresése és kezelése. Különböző információhordozók a lakóhelyi és az iskolai könyvtárban. A könyvtár mint információs központ, a tanulás bázisa, segítője.</p> <p>Ismerkedés folyóiratokkal. Katalógusok megfigyelése. A könyvtári katalógus tájékoztató szerepe a könyvek és egyéb információforrások keresésében.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a tanulási folyamat alapvető jellemzőit; – azonosítja az információ forrásait, ismeri azok kezelését; – képes önálló tanulásra; – ismeri a saját tanulási folyamatának, képességének jellemzőit; – ismer és alkalmaz néhány tanulási módot, stratégiát a különböző tanulási feladatok teljesítése érdekében; – a szövegből történő tanulás során olvasási stratégiákat használ; – információt keres, kezel önállóan néhány forrásból; <p>szöveghűen felidéri a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: népdalszövegek, József Attila: Betlehemi királyok,</p>		<p><i>Környezet-ismeret:</i> információszerzés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p>

Mama; Petőfi Sándor: Füstbe ment terv; illetve kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás; részletek Kölcsey Ferenc: Hymnus; Petőfi Sándor: Nemzeti dal; Vörösmarty Mihály: Szózat című művéből, illetve szépprózai művekből.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Információ, tudás, könyvtár, tanulás, vázlat.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése	Órakeret 6
Előzetes tudás	Mesehősök tulajdonságai és cselekedetei; az olvasott irodalmi művekben a szereplők döntési helyzeteinek felidézése; személyes tetszésítéletek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismertetése, ítéletalkottatás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján. A narratíva, történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Erkölcsi és esztétikai ítélet megfogalmazása, érvelés a vélemény mellett, vitakészség kialakulása. A szépirodalmi alkotásokban megismert helyzetek, azok tanulságának alkalmazása mindennapi helyzetekben. A művek tanulságainak értelmezése.</p> <p>A saját vélemény mellett a nem saját álláspont megjelenítésének, átélésének képessége. Mások véleményének megértése, elfogadása. Vélemények összevetése, különbségek és hasonlóságok megfigyelése, felismerése és kritikája.</p> <p>A műélvezet, a beleélés mélyebb megtapasztalása a fentiek segítségével is. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékokban (pl. bábjáték) saját és más álláspontból is.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri, megérti a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt; – képes állást foglalni, érvelni, meggyőzni másokat alapvető erkölcsi, esztétikai kérdésekben; – meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket, megérti mások érvelését, elfogadja az övétől eltérő véleményeket, képes ezekkel is azonosulni; – képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; <p>dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat saját és más álláspontból is,</p>		<p><i>Erkölcstan:</i> értékrend alakulása. Szűkebb és tágabb környezetem, barátság.</p> <p><i>Környezet-ismeret:</i> környezeti rendszerek állapota, fenntarthatóság. Egészséges életmód. Viselkedési normák.</p> <p><i>Vizuális kultúra; dráma és tánc:</i> A lényeg kiemelésének lehetőségei a vizuális kompozíciókban.</p>

azokat életkori szintjén kezelni.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tanulság, vita, vélemény, konfliktus.

A fejlesztés várt eredményei a harmadik évfolyam végén	<p>A tanuló fejezze ki a gondolatait értelmesen és érthetően. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Figyeljen a beszélgetőtársra. Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, történetalkotásba, improvizációba: közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. Segítse a közös tevékenységeket együttműködő magatartással.</p> <p>Felkészülés után érthetően, folyamatosan olvasson fel ismert szöveget. Értsen meg néma olvasás útján életkorának megfelelő szöveget. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét fogalmazza meg értelmesen.</p> <p>Tanulási tevékenységét – fokozatosan növekvő időtartamban – végezze kitartóan. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. Igazodjon el a könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével. Használja az ismert kézikönyveket. Mondja el szöveghűen a memoritereket.</p> <p>Készítsen 5-8 mondatos szóbeli vagy írásbeli fogalmazást adott vagy választott témáról a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.</p> <p>Legyenek rendszerezettek az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei. Ismerje fel biztonsággal a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is. Alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében. Vizsgálja felül helyesírását önellenőrzéssel, szükség esetén javítsa. Írásbeli munkái legyenek rendezettek, olvashatóak. Ismerje a tanulás alapvető célját. Ítéloképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke feleljen meg életkori sajátosságainak.</p> <p>Nyitottság, motiváltság jellemezze az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Anyanyelvi részképességei legyenek összhangban, fejlődjenek harmonikusan.</p>
---	---